

Till: Naturvårdsverket

Registrator
Naturvårdsverket
106 48 Stockholm
registrator@naturvardsverket.se

Datum: 2025-04-22

Ärende: Begäran om översyn av vägledning – klassificering av förpackningsavfall som innehåller brandfarliga kemikalier

Vi vill härmed uppmärksamma Naturvårdsverket på att den nuvarande vägledningen för sortering av förpackningar som innehållit brandfarliga kemikalier, exempelvis handdesinfektion med etanol, i praktiken **står i strid med EU:s avfallslagstiftning**, svensk **avfallsförordning (2020:614)** samt **miljöbalkens försiktighetsprincip (2 kap. MB)**.

Problembeskrivning

I dagsläget sorteras en stor mängd förpackningar som innehållit handdesinfektion, särskilt produkter som passerat sitt utgångsdatum efter omfattande inköp under pandemin, som vanligt plastavfall. Denna hantering sker rutinmässigt utan föregående bedömning av risk eller farlighetsklassificering, trots att produkterna ofta innehållit brandfarliga ämnen såsom etanol (UN1170) eller isopropanol. Felklassificeringen sker i stor skala inom såväl vård och offentlig sektor som i privata hushåll och strider mot gällande avfallsförordning (2020:614) och EU:s avfallsdirektiv.

Enligt **EU:s avfallsdirektiv (2008/98/EG)** och svensk rätt krävs det att farligt avfall identifieras och hanteras separat. Förpackningar som innehållit farligt ämne (t.ex. UN1170 eller brandfarliga lösningsmedel) **ska klassificeras som farligt avfall** tills det kan styrkas att de är **tömda och fria från faror**. Att detta inte efterlevs innebär både ett **systematiskt regelbrott** och ett allvarligt **miljöriskmoment**. Att en produkt upplevs som slut är inte det samma som att förpackningen är effektivt tömd. Många av förpackningarna byts innan de är slut pga rutiner att inte ha tomma förpackningar på arbetsplatser.

Konsekvenser

Att sådana förpackningar slängs som normalt plastavfall:

- **Ökar risken för tippbränder**, särskilt i kombination med andra brännbara ämnen.
- Försvårar möjligheten att återvinna plastmaterial säkert och i enlighet med kemikalielagstiftning.
- Strider mot principerna om **särskild hantering av farligt avfall**.

Flera bränder på återvinningscentraler och sorteringsanläggningar de senaste åren har misstänkts, eller i vissa fall konstaterats, ha samband med brandfarligt material som felaktigt sorterats som ofarligt avfall. I takt med att mängden kasserade kemikalieprodukter ökar, särskilt sådana som innehållit brandfarliga ämnen, har också antalet tippbränder ökat. Dessa bränder är ofta svårsläckta, kräver stora resurser och medför allvarliga utsläpp av miljöfarliga ämnen. Att förbättra vägledningen för klassificering av förpackningar som innehållit brandfarliga kemikalier bör därför utgöra en naturlig och nödvändig del av det förebyggande arbetet enligt miljöbalkens försiktighetsprincip samt avfallsförordningens krav på säker hantering av farligt avfall.

Begäran

Vi uppmanar Naturvårdsverket att:

1. **Uppdatera och linjera er vägledning** med EU:s och svensk rätts krav på särskild hantering av förpackningar som innehållit brandfarliga kemikalier.
2. **Tydliggöra i vägledningen att plastförpackningar som innehållit ämnen märkta med faropiktogram (t.ex. GHS02 – brandfarlig) som huvudregel ska klassificeras som farligt avfall**, såvida inte de är fullständigt tömda och bedömts som fria från faror.
3. **Inkludera vägledning om förebyggande åtgärder mot tippbränder** inom ramen för avfallshantering och återvinning, i linje med miljöbalkens försiktighetsprincip.

Detta är en **förebyggande och systemskyddande åtgärd** som kan bidra till minskade utsläpp, färre bränder samt ökad rättssäkerhet och miljöhänsyn i avfallshanteringen.

Vi ser fram emot er återkoppling i frågan.

Med vänliga hälsningar,

Anders Karlsson

Ordförande BGHR